

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ribadeneiræ, Societatis Iesv Presbyteri, De
Tribulationibus huius seculi Libri Duo**

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae, 1604

XXI. Conclusio totius opusculi, siue tractatus de tribulatione, in quo de immenso Dei erga nos amore, & nostra erga ipsum in gratitudine agitur, pariterque ad pœnitentiam incitatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50340)

CONCLVSIO TOTIVS OPVSCV-
li, siue tractatus de Tribulatione, in qua de
immense Dei erga nos amore, & nostra
erga ipsum ingratitude agitur,
pariterque ad Peniten-
tiam incitatur.

EVsebius Cefariensis in historia sua
 Ecclesiastica scribit, quòd Ecclesia, *Lib. 8 ca. 9.*
 cum post plurimas & crudelissimas Ty-
 rannorū persecutiones, in quibus multo-
 rum millium Martyrum sanguine, quasi
 regali purpura decorata & nobilitata
 erat, pace & tranquillitate refoueri cœ-
 pisset, paulatim etiam à virtute defe-
 cerit, & perfectus atque mirabilis sancti-
 tatis status debilitari cœperit ac dilabi.
 Variæ namque inter Prælatos exurge-
 bant & inualescebant passiones, vigebat
 ambitio, fouebatur ira, regnabat inui-
 dia, dominabatur vanitas, splendorem
 vitæ Christiani amittebant, ipsumq; san-
 ctitatis iubar, quod per molestias & tri-
 bulationes varias acquisierant & conser-
 uarant, densissima peccatorum caligine
 obductum interibat: quare ad pri-
 stinæ sanctitatis & splendoris renoua-
 tionem, & grauissimorum istorum cri-
 minum vindictam, permisit Deus Eccle-

R 6 *siam*

siam inaudita atq; inusitata Diocletiani & Maximiani Imperatorum crudelitate atteri & affligi. Ex quo haud difficile colligimus & cognoscimus, frequenter per pacem amitti ac perdi, quod bello comparatum, & dissipari vel consumi in statu prospero, quod in aduersitate accumulatum est: denique permittere etiam Deum nos affligi, vt per tribulationem purgemur & mundemur à peccatis prosperitatis tempore commissis. Quod si perpetuò nobis ante oculos obseruetur, vnicum miseriarum solatium, & laborum alleuiatio sit, necesse est; sicut experientia ipsa docet, dum modò attentè, & sedula quadam adimaduersione consideremus ac perpendamus diuersas & sinistras animi affectiones, quas calamitatis & felicitatis, tristitiæ item & lætitiæ tempore, de poena & tribulatione percipit. Quocirca quantò alacrius in necessitate nostra, ab hominibus pariter & creaturis omnibus derelicti ac depressi, ad Creatorem ipsum confugerimus, & quantò plenius & perfectius ei nos, nostraque omnia commiserimus, tantò vicissim familiarius & suauius nos amplexabitur & tractabit.

Adhæc etiam firmiter nobis credendū
 (quæadmodū nōnulli quoq; Ethnicorū,
 vti

LIBER SECVNDVS. 397

veri luminis cognitione destituti, crediderunt) Deum omnia huius mundi, tam parua quàm magna, communia & singularia incomprehensibili & ineffabili sua prouidentia, prout sibi visum fuerit, & placuerit, disponere & gubernare, adeò vt nec capillus capitis nostri pereat, nec folium ex arbore decidat sine ipsius voluntate, & tantam totius vniuersi curam habeat, quantam omnium particulariũ & rerum quarumlibet abiectarum; contra etiam tantum de musca, vel de alio quocunque minimo vermiculo sollicitus sit, quasi nihil aliud ei foret ad agendum & cogitandum. Quo tamen non negamus, quin peculiarem curam habeat generis humani, vt paulò post dicemus. Sed S. Gregorium sequimur, qui ait: Sic intendit Dominus singulis, ac si vacet à cunctis, & sic simul intendit omnibus, ac si vacet à singulis.

Nam sicut distinctio, varietas, decor, & fœcunditas arboris procedit ex virtute radicis, à qua sustentatur, ita vt minimum quodque folium, & tenerimus quilibet ramusculus à radice viriditatem & pulchritudinem suam recipiat: æquali ratione in maxima & admirabili hac arbore mūdi, nec quicquam tam paruum, exile, vile, vel abiectum est, quod non à

R 7

supre-

Lib. 25. Moral. cap. 19.

suprema diuinæ prouidentiae radice regatur ac sustentetur.

Et sicut Sol radijs suis illuminat lunam, & totum caelestium astrorum globum, & sicut tanta, tamque efficaci ac potenti pollet virtute, vt ad intima terræ præcordia penetrando, æs, aurum, argentū, gemmasque pretiosas generet, & in profundo maris margaritas, & mirabilia multa producat, ad eò, vt nihil penitus sit, siue paruum an magnum, pretiosum an vile fuerit, quod non de efficaci Solis lumine participet: simili planè modo, attamen maiori quadam excellentia, Deus verus Iustitiæ Sol illuminat, regit, & gubernat omnia, dat essentiam & vitam, dat vires & incrementum cunctis cæli terræq; creaturis, visibilibus simul & inuisibilibus; nec quicquam rerū creatarum, ita contemptibile est, quod non radiorum eius particeps sit, quodue ab ipso non regatur ac disponatur.

Præterea cura & sollicitudo Dei erga hominem tanta, tamque singularis & extraordinaria est, vt comparatione illius, nullam prorsus cæterarum animatarum inanimatarumue rerum curam habere videatur, iuxta illud Apostoli: *Numer. 9. quid de vobis cura est Deo? Quemadmodum enim diligentius & sollicitè magis ipsum*

1. Corint. 9. quid de vobis cura est Deo? Quemadmodum enim diligentius & sollicitè magis ipsum

ipsum Regis Filium curamus, quàm vel famulos, vel equos eidem seruietes, tametsi illorum etiam quasi Regiæ Maieſtatis ministrorum, haud paruum & negligentem curam geramus: sic quoque Deus tantoperè de nobis sollicitus est, vt reliqua omnia in vsum & ministerium nostrum procreata, nihil penitus aut flocci facere videatur.

Porro cum Deus tanta prouidentia quemlibet hominum gubernet, & tanta ipsi de omnibus cura sit, haud dubium est, quã maiori erga Christianos & Iustos sollicitudine afficiatur, quos cognitionis & amoris sui participes effectos, ex cunctis nationibus sibi in populum elegit, & in filios suos adoptauit verus Pater, & talis quidem Pater, qui omninò velit, exoptet, & iubeat se vocari Patrem, nulla prorsus habita ratione carnalium parentum, à quibus generati sumus. Qui licet secundum carnem parentes sint, nequaquam tamen amor eorum veræ, internæ, & infinitæ charitati comparari potest, qua nos misericordiæ pater cõplectitur.

Verùm enim uerò, quia dilectio leu amor iste fortis & efficax est, idcirco Deus Pater dicitur: & quia dulcis, suavis, & amabilis est, hinc in Script. quoq; sac. ma

- ter appellatur, nec solum Mater, sed ipse etiam Dominus per Esaiam Prophetam ait: *Nunquid obliuisci potest Mulier infantem suum, vt non misereatur Filio vteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui. Ecce, in manibus meis descripsi te.*
- Cap. 49.** Ideoque Propheta Regius inquit: *Pater meus & Mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me.* Et alibi Saluator:
- Psal. 26.** *Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos.* Et vt melius dulcissimum hunc paterni amoris sui in nos affectum declareret, dicit quandoque, quod is qui tangit
- Ioan. 14.** nos, tangat & pupillam oculi sui. Et iterum: *Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius spe-abis.* Alio item in loco, sanctos & electos suos, iuxta Hebraicam translationem, absconditos vocat, dicens:
- Zachar. 2.** *Abscandes eos in abscondito faciei tue, à conturbatione hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum.* Ita vt non aliter cum illis agat Deus, atque Rex quidam cum homine quopiam, quem optimè ac diligentissimè conseruare, & custodire cupiens, non in palatium tantum, sed & in intimum conclaue introducit, vt perpetuò sibi assistat, & securissimus sit, non solum palatij parietibus; verumetiam ipsius Regis oculis munitus ac custoditus. Alibi Dominus inquit:
- Psal. 30.**
- Erit.

Erit que antequam clament, ego exaudiam: Isaie 65.
adhuc illis loquentibus, ego audiam. Innumera penè alia S. Scripturæ loca sunt, ex quibus apertè & dilucidè magis declaratur & manifestatur singularis dilectio, cura, & sollicitudo Dei erga Electos.

Huiusce diuini iam dicti amoris natura & proprietates est, vt famulos suos verè ac syncerè diligat, curet, tueatur, protegat, atque defendat, & tanquam liberis suis charissimis benè eis consulat, & ad salutaria quæque perducatur: nec tamen minus eos reprehendere, punire, ac castigare intermittat, quò postmodum etiam quasi veri filij, & legitimi hæredes, capaces sint cælestium bonorum. Hanc autem poenæ & afflictionis acerbiter mitigat dulcedo amoris suauissimi Patris, vnde ait Propheta: *Vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius.* ac si diceret: Domine, quando ægritudine & imbecillitate quadam affligis & visitas Iustum, id ipsum familiarissimè & lenissimè perficis, haud aliter, quàm si mundissimum & mollissimum ei sternas lectum, in quo securè ac placidè quiescat. Ita vt Deus ex parte officium adimpleat seueri Patris, corripientis & debilitantis filium: ex parte etiam expleat munus dulcissimæ, ac clementissimæ Matris, & sol-

Psal. 40.

& sollicitæ Custodis, refocillantis & cōsolantis infirmum. Quapropter oēs quot quot Dei filij censeri voluerint, certo sibi persuadeant pœnam pariter & consolationem de manu Domini, quasi de veri Patris dextera libenter ac gratanter esse suscipiendam, considerantes omnia ex vno eodemque paterni amoris affectu provenire.

Si ergò tanta Deo de quolibet Electorum suorum cura est; quali ac quanta sollicitudine aut anxietate ipsū erga vniuersam Ecclesiam affici arbitramur, quæ congregatio est omnium Christi fidem atque doctrinam profitentium, qui per totum terrarum orbem dispersi, eiusdem fidei vinculo vniti & constricti sunt, in qua omnes etiam Iusti & Sancti in terra existentes comprehenduntur? quocirca non immeritò Ecclesia sancta Catholica & orthodoxa dicitur, & maxima atque infinita SS. Angelorum eam custodientium ac defendentium multitudine circumdata est, & ipse Angelorum Dominus in medio eius versatur, qui etiam promisit se cum illa permansurum, vsque ad sæculi consummationem, nec portas inferni aduersus eam præualituras, eò quod fundata sit supra firmam petram

petram, & disposita velut acies ordinata.

Etenim cum Deus tanta prouidentia & sollicitudine Synagogam figuram solum & ymbra[m] Ecclesiæ administrauerit: cum etiam in tantum Israëliticum populum Dominus dilexerit, ut (sicut ait scriptura) *præcesserit eos ad ostendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis: ut dux esset itineris utroque tempore.* Cum, inquam, hæc omnia Deus in gratiam rebellis ac duræ ceruicis populi, fecerit, quid non facturus erit in gratiam istius, quem S. Petrus genus electum, regale sacerdotium, gentem sanctam, & populum acquisitionis appellat? Itaque certo certius promittere & polliceri nobis possumus, Deum nobilissimum & dilectissimum sanctæ Ecclesiæ sponsum nihil omninò permissurum, quod non ad maiorem eius utilitatem sit prouenturum.

Et licet quãdoq; dormire & nostri obliuisci videatur, uti Dauid aiebat: *Exurge, quare obdormis Domine? exurge, & ne repellas in sinem. Quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopiæ nostræ & tribulationis nostræ?* certò tamē nobis persuadeamus, quod (sicut idem ait Propheta) *non dormitabit, neque dormiet qui custodit Israël.*

In

In hoc igitur, alijsque similibus casibus necessarium fuerit, vt sanctissimæ ipsius voluntati nos conformemus, & a prauis vitæ nostræ vijs desistamus. nam si sedulò ea quæ nobis facienda incumbunt, perficiamus, diligenter quoque Deus ad nostram aduigilat defensionem: si verò ipsi peccatis & delictis nostris grauitè offenso terga vertamus, contra excubias agit in pœnam, perniciem, & perditionem nostram. Hinc Ieremias Propheta, virgam vigilantem vidit, vt sciamus Deum vigilare ad punitionem & correptionem peccatorum: quare si voluerimus, vt ipse manum suam à flagellatione & vindicta retrahat, oportet vt & nos pariter ab iniquitatibus resurgentes iniquum propositum nostrum deseramus.

Designat quoque vigilans Dei virga, vniuersas tam publicas, quam priuatas calamitates & miseras haud quicquam aliud fore, nisi ictus diuinæ virgæ, vigilantis super peccata nostra, nec prius cessaturam pœnam, quàm cessauerit culpa, quemadmodum elegantissimè ac præclarissimè D. Cyprianus attestatur, dicens: Indignatur ecce Dominus & irascitur, & quod ad eum non cõuertamini comminatur. Ecce irrogantur diuinitus
plagæ,

Cap. 1.

Ad Deme-
trianum.

plagæ, & nullus Dei metus est. Ecce verbera desuper & flagella non desunt, & trepedatio nulla, nulla formido est. Quid si non intercederet rebus humanis vel ista censura; quanto adhuc maior in hominibus esset audacia facinorum impunitate securo? Quereris, quod minus nunc tibi yberes fontes, & auræ salubres & frequens pluuia, & fertilis terra obsequium præbeant, quod non ita utilitatibus tuis, & voluptatibus elementa deseruiant. Tu enim Deo seruis, per quem tibi cuncta deseruiunt? Tu famularis illi, cuius nutu tibi vniuersa famulantur? Ipse de seruo tuo exigis seruitutem, & homo hominem parere tibi & obedire compellis; & cum sit vobis eadem fors nascendi, conditio vna moriendi, corporum materia consimilis, animarum ratio communis, æquali iure, & pari lege vel veniatur in istum mundum, vel de mundo postmodum recedatur: tamen nisi tibi pro arbitrio tuo seruiatur, nisi ad voluntatis obsequium pareatur; imperiosus & nimius seruitutis exactor, flagellas, verberas, fame, siti, nuditate, ferro frequenter, & carcere affligis, & crucias; & non agnoscis miser Dominum, Deum tuum, cum sic exerceas ipse in homine dominatum? Indignari se Deus dicit,

dicit,

dicit quod agnitio Dei non sit in terris,
 & Deus non agnoscitur nec timetur. De-
 licta mēdaciōrū, libidinū, fraudum, cru-
 delitatis, impietatis, furoris, Deus incre-
 pat & incusat, & ad innocentiam nemo
 conuertitur. Fiunt ecce quæ verbis Dei
 ante prædicta sunt, nec quisquam fide
 præsentium, vt in futurum consulat, ad-
 monetur. Inter ipsa aduersa, quibus vix
 coartata & conclusa anima respirat, va-
 cat malos esse, & in periculis tantis non
 de se magis, sed de altero iudicare. Indi-
 gnamini indignari Deum, quasi aliquid
 boni malè viuendo mereamini, quasi nō
 omnia ista, quæ accidunt, minora adhuc
 sint & leuiora peccatis vestris. Qui alios
 iudicas, aliquando esto & tui iudex, con-
 scientiæ tuæ latebras intuere, imò (quia
 nullus iam delinquendi pudor est, &
 sic peccatur, quasi magis per ipsa pecca-
 ta placeatur) qui perspicuus & nudus à
 cunctis videris, & ipse te respice. Aut n.
 superbia inflatus es, aut avaritia rapax,
 aut iracundia sæuus, aut alea prodigus,
 aut vinolentia temulentus, aut liuore in-
 uidus, aut libidine incestus, aut crudeli-
 tate violentus; & miraris in pœnas gene-
 ris humani iram Dei crescere, cū crescat
 quotidie quod puniatur; Hostē quæris
 exur-

exurgere, quasi, & si hostis desit, esse pax
 inter ipsas togas possit. Hostem quere-
 ris exurgere; quasi non, etsi externa de
 barbaris arma, & pericula comprimantur,
 ferocius intus & grauius, de calum-
 nijs, & iniurijs potentium ciuium, dome-
 sticæ impugnationis tela grassentur. De
 sterilitate aut fame quereis; quasi famē
 maiorem siccitas, quam rapacitas faciat,
 quasi non de captatis annonarum in-
 crementis, & pretiorum cumulis, fla-
 grantior inopiæ ardor excreseat. Quere-
 ris cludi imbribus cælum; cum sic hor-
 rea cludantur in terris. Quereis minus
 nasci; quasi, quæ nata sunt, indigenti-
 bus præbeantur. Pestem & luem crimi-
 naris; cum peste ipsa & lue vel detecta
 sint, vel auerta crimina singulorum; dum
 nec infirmis exhibetur misericordia, &
 defunctis auaritia inhiat ac rapina: Ij-
 dem ad pietatis obsequium timidi, ad
 impia lucra temerarij, fugientes mori-
 entium funera, & appetentes spolia mor-
 tuorum; vt appareat in ægritudine sua
 miseris ad hoc forsitan derelictos esse,
 nec possint, dum curantur, euadere.
 Nam perire ægrum voluit, qui censum
 pereuntis inuadit. Tantus cladiū terror
 dare non potest innocentæ disciplinā; &
 inter

inter

inter populum frequenti strage morientem, nemo considerat & se esse mortalem. Passim discurretur, rapitur, occupatur. Prædandi dissimulatio, nulla cunctatio, nulla formido est. Quasi liceat, quasi oporteat, quasi ille, qui non rapit, damnum & dispendium proprium sentiat; sic vnusquisque rapere festinat. In latronibus est vtcunq̄ aliqua scelerum verecundia, auias fauces & desertas solitudines deligunt, & sic illic delinquitur, vt tamen delinquentium facinus tenebris & nocte veletur. Auaritia palam sæuit, & ipsa audacia sua tuta, in fori luce abruptæ cupiditatis arma prostituit. In de falsarij, inde venefici, inde in medicitate sicarij, tam ad peccandum præcipites, quàm impunè peccantes. Anocente crimen admittitur, nec innocens qui vindicet, inuenitur. De accusatore vel iudice metus nullus. Impunitatem consequuntur mali, dum modesti tacēt, timent conscij, veniunt iudicaturi. Et ideirò per Prophetam diuino spiritu & instinctu rei veritas promitur, certa & manifesta ratio monstratur; Deum posse aduersa prohibere, sed ne ille subueniat, merita peccantium facere: Nunquid, ait, non valet manus Dei, vt saluos vos faciat, aut grauauit aurem, vt non

Isaie 59.

exau.

exaudiat: Sed peccata vestra inter vos & Deum separant. Et propter delicta vestra auertit faciem suam à vobis, ne misereatur. Peccata itaq; & delicta reputentur, conscientiae vulnera cogitentur, & desinet vnusquisq; de Deo vel de nobis cōqueri, si quod patitur, intelligat se mereri. Hucusque D. Cyprianus.

S. Ecclesiae Doctor Hieronymus calamitates sui temporis, & Romani Imperij destructionem per Gothos & Vandalos eodem saeculo factam, deplorans, ait: Romanus orbis ruit; & tamen ceruix nostra erecta non flectitur, olim offensum sentimus, nec placamus Deum. Nostris peccatis Barbari fortes sunt, nostris vitijs Romanus superatur exercitus; & quasi non haec sufficerent cladibus, plus penè bella ciuilia, quam hostilis mucro consumpsit. Miseri Israëlitæ, ad quorum comparationem Nabuchodonosor seruus Dei dicitur. Infelices nos, qui tantū displicemus Deo, vt per iram Barbarorum illius in nos ira defæuiat. Ezechias egit pœnitentiam, & 185. millia Assyriorum ab vno Angelo, vna nocte deleta sunt. Iosaphat laudes Domini cōcinebat, & Dominus pro laudante superabat. 2 Para. 17. Moyses contra Amalech non gladio sed oratione pugnavit. Si erigi Exodi. 17.

S
volu-

In Epitaphio Nepotiani.

Jeremia 25

Isai. 37.

2 Para. 17

Exodi. 17.

Isaia 30.

volumus, prosternamur. Prô pudor, & stolidâ vsque ad incredulitatem mens: Romanus exercitus, victor orbis & Dominus, ab his vincitur, hos pauer, horum terretur aspectu, qui ingredi non valent; qui si terram tetigerint, se mortuos arbitrantur. Et non intelligimus Prophetarum voces: Fugient mille vno persequente? Nec amputamus causas morbi, vt morbus pariter auferatur; statimque ceruicibus sagittas pilis, tiaras galeis, caballos equis cedere.

Hæc S. Hieronymi verba apertè & manifestè indicant ac docent, omnes quascunq̃ sustinemus tribulationes, calamitates, & miserias, non esse aliud, quàm pœnas & correctiones peccatorû, ad quas euitandas nullum melius, nullumq̃ certius remedium superest, quàm vt commissâ deflentes, & vitam sedulò emendant, dignis pœnitentiâ operibus, iustam Dei iram placemus, extinguamus.

FINIS.

Solis J. W. Paderb.
Typis Ioannis Christoph. B.